

AT FÅ DYBDE:

Jeg oplever tit mine kursister efterlyser gode råd til at få dybde ind i billeder. Så jeg lavet en lille guide, der kan hjælpe med de mest elementære værktøjer. Meget af det vil virke totalt logisk, men jeg ved af erfaring, at det er det, de allerfleste glemmer, så snart de står foran et maleri, hvad materiale de end arbejder med.

DYBDE MED FORM OG STØRRELSE

Genstande, der er længere væk, er rent optisk mindre end ting, der er tættere på. Vi oplever dem også som stående forskudt opad, mod horisonten. Det ved du selvfølgelig godt, men vi har alle en tendens til at gøre ting, vi anser for vigtige, som er mere farverige, eller meget lyse, større end de er i virkeligheden. Vi har svært ved at forstå og formidle billedligt, at vi f.eks. ved at en mark er 10 tønder land stor, men at den kun fylder tre mm i højden.

Derfor er det en rigtig god ide at måle lidt, inden man begynder.

Her er det vigtigt, at gøre sig klart, at det der betyder noget, ikke er hvor store tingene reelt er, men hvor store de er i forhold til hinanden, og hvordan de forskellige genstande er placeret i forhold til hinanden.

Det man gør er: Tag en blyant, eller en pensel i hånden, stæk armen ud - og luk det ene øje. Mål nu hvor langt der er mellem to genkendelige punkter. Find derefter afstande, som kan sammenlignes. De kan også være $\frac{1}{2}$ så lange etc.

Når du så tegner op, så ved du at den første afstand er så lang, og de andre skal så rette ind efter den.

Det er også altid en god ide, at se på hvad der ligger på linje, såvel vandret som lodret - det ses altid nemmest med en blyant eller lignende der igen holdes ud i strakt arm. Du holder den så vandret du kan, og bevæger den op og ned.

Til de lodrette kan man med fordel bruge en to krone o.lign i en snor. Så holder du bare snoren mellem fingrene og tyngeloven gør resten. Så kan du se hvad der ligger over og under hinanden

Prøv og se på billedet, og find afstande der passer sammen.

Og kik på hvor lille den lyse mark egentlig er på billedfladen.

Men den dominerer, fordi den er så lys og gylden. Vi bliver ofte snydt, når vi tegner og maler, af dele af motivet, som påkalder sig større opmærksomhed, alene i kraft af farve, lys eller genkendelighed.

DYBDE MED LYS OG SKYGGE

Når man ser på ting der står i en umiddelbare nærhed, oplever vi dybde som mørke - altså skygge. Det forekommer i opstillinger etc.

De mørke flader skaber dybde og de lyse trækker frem.

Som her i det fine blomstermaleri fra 1850 malet af Josef Lauer

Når man ser på landskaber, oplever vi dybden som lysere - De mere kraftige, klare farver og mørket forekommer oftest i forgrunden.

De mørke flader skaber forgrund og de lyse trækker tilbage.

Det har simpelthen noget med den mængde luft monoklyer vi ser igennem, og lysets spaltning

DYBDE MED FARVE

Vi oplever også farver som afstandsskabende.

Du ser ca. sådan

Gult ser du forholdsvis kort, og den sidste farve der forsvinder i horisonten er blå.

Der er en lang forklaring på, hvorfor det er sådan, der er en kombination af øjets farve-receptorer, ilts farve og lysets brydning, men det vigtige er her, at hvis du vil skabe dybde i dit billede, kan du med fordel arbejde med de gullige farver i forgrunden og de blålige i baggrunden. Det virker også, hvis du bare har en lille mængde henholdsvis blå og gul i farverne. Her er det Albert Gottschalk der i 1877

malede ved Utterslev mose. Når du kigger på billederne kan du nemt fornemme hvordan den varme brune i vejen er med til at skabe dybde i forhold til de blålige nuancer i baggrunden. Det fine gule lys der ligger hvor træerne holder op er med til at skabe nærhed i forhold til det der ligger ude i horisonten.

Helt forenklet oplever man farver gruppere sig sådan her:

FORGRUND

HVID
GUL
HVID ORANGE
PINK
LYS TURKIS

MELLEMGRUND

GRØN
RØD
BRUN
ORANGE

BAGGRUND

BLÅ
BLÅ VIOLET
BLÅLIG BRUN
PAYNES GREY
GRÅGRØN

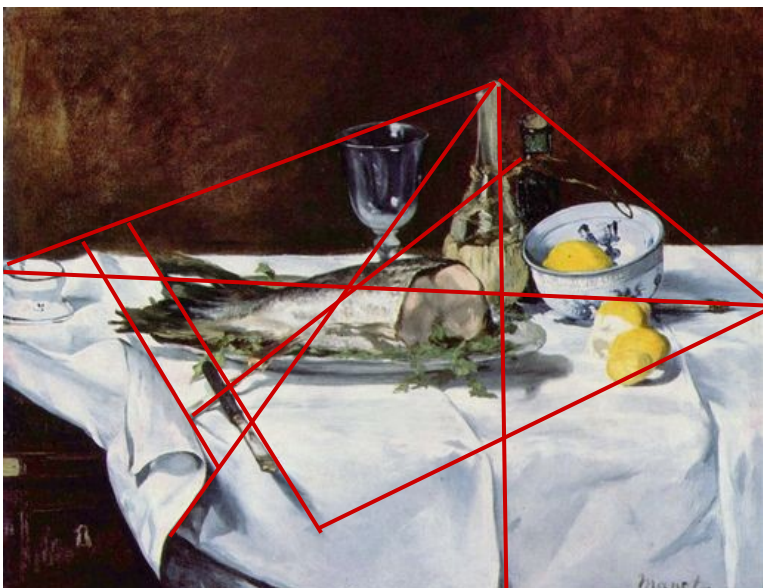

Her kan du se et stilleben af den franske impressionist Manet.
 Prøv og mål - og gæt hvilket mål han har målt fra. Hvad har samme mål ...

Her har jeg desuden prøvet at trække nogle af de linjer op, som han har
 arrangeret opstillingen efter.

De er med til at skabe fokus, og trække os ind i billedet.

Det er bestemt ikke "bare" stillet op, Manet har ønsket at understrege linjer, og han har oven i købet lagt pensler, så han er helt sikre på vi ser dem.

Rundingen af skålen med citroner, svarer til laksens skæreflade, og for at få skålen med citroner skæv, har han stillet den på penslen.. Etc.

Prøv selv på andre billeder.